

Cursuri universitare

Dr. Radu Ștefan PĂTRU

Dreptul afacerilor

***Teoria generală. Societățile. Relații de muncă
în mediul de afaceri***

Curs universitar

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE	15
----------------------	----

ABREVIERI.....	17
----------------	----

PARTEA I

CAPITOLUL 1. NOȚIUNI INTRODUCATIVE GENERALE (NOȚIUNEA ȘI ROLUL DREPTULUI, POZIȚIA DREPTULUI AFACERILOR ÎN SISTEMUL DE DREPT ROMÂNESC).....	21
--	----

<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive privind noțiunea de drept</i>	21
--	----

1. Accepțiunile noțiunii de drept. Definiția dreptului. Rolul Dreptului afacerilor.....	22
---	----

CAPITOLUL 2. NORMA JURIDICĂ: DEFINIȚIE ȘI TRĂSĂTURI, STRUCTURĂ, CLASIFICARE, APLICABILITATEA ÎN TIMP, SPAȚIU ȘI ASUPRA PERSOANELOR.....	24
---	----

<i>Secțiunea 1. Definiția și trăsăturile normei juridice</i>	24
--	----

<i>Secțiunea 2. Structura normei juridice.....</i>	26
--	----

2. Structura logico-juridică.....	26
-----------------------------------	----

3. Structura tehnico-legislativă	28
--	----

<i>Secțiunea 3. Clasificarea normelor juridice.....</i>	28
---	----

<i>Secțiunea 4. Aplicarea în timp, spațiu și asupra persoanelor a normelor juridice.....</i>	32
--	----

4. Aplicarea în timp a normelor juridice.....	33
---	----

5. Aplicarea în spațiu a normelor juridice	36
--	----

6. Aplicabilitatea asupra persoanelor a normelor juridice	36
---	----

<i>Secțiunea 5. Interpretarea normelor juridice</i>	37
---	----

CAPITOLUL 3. IZVOARELE DREPTULUI AFACERILOR	39
---	----

<i>Secțiunea 1. Noțiune. Categoriile de izvoare ale dreptului.....</i>	39
--	----

7. Legea-principalul izvor de drept în sistemul de drept românesc	40
---	----

8. Clarificări.....	40
---------------------	----

9. Definiție. Accepțiuni	41
--------------------------------	----

10. Uzanțele.....	43
-------------------	----

11. Principiile generale ale dreptului	44
--	----

12. Situația jurisprudenței.....	44
----------------------------------	----

13. Doctrina juridică.....	44
----------------------------	----

14. Ordinea de aplicare a izvoarelor dreptului.....	45
---	----

<i>Secțiunea 2. Izvoarele internaționale. Actele legislative emise de Uniunea Europeană</i>	45
---	----

15. Legislația derivată obligatorie	46
---	----

16. Legislația derivată facultativă.....	47
--	----

CAPITOLUL 4. RAPORTUL JURIDIC ÎN AFACERI	49
<i>Secțiunea 1. Definiție și trăsături</i>	49
17. Trăsăturile raportului juridic.....	49
<i>Secțiunea 2. Structura raportului juridic. Raporturi juridice specifice</i> <i>activităților de afaceri</i>	51
18. Subiectele raportului juridic. Persoana fizică	52
19. Capacitatea juridică a persoanei fizice. Capacitatea civilă	52
20. Identificarea persoanei fizice	54
21. Subiectele raportului juridic. Persoana juridică	54
22. Elementele persoanei juridice.....	55
23. Categoriile de persoane juridice. Înființare	56
24. Identificarea persoanei juridice	57
25. Capacitatea juridică a persoanei juridice	57
26. Capacitatea de folosință a persoanei juridice.....	57
27. Capacitatea de exercițiu a persoanei juridice.....	58
28. Încetarea persoanei juridice	59
29. Conținutul raportului juridic. Drepturile.....	59
30. Clasificarea drepturilor	60
31. Dreptul de proprietate. Aspecte generale.....	62
32. Definiție	62
33. Dreptul de proprietate privată. Definiție și caractere.....	63
34. Modalitățile dreptului de proprietate privată	64
35. Proprietatea condițională	64
36. Proprietatea comună	65
37. Proprietatea în devălmășie.....	66
38. Proprietatea periodică	66
39. Modalități de dobândire a dreptului de proprietate privată.....	67
40. Convenția (contractul)	67
41. Moștenirea	67
42. Accesiunea.....	68
43. Uzucapiunea	68
44. Posesia de bună-credință asupra bunurilor mobile	69
45. Ocupațiunea	69
46. Tradițiunea.....	69
47. Hotărârea judecătorească	70
48. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată.	70
49. Superficia.....	70
50. Uzufuctul	71
51. Uzul	71
52. Dreptul de abitație	72
53. Dreptul de servitute	72
54. Dreptul de proprietate publică. Definiție. Domeniul dreptului de proprietate publică. Trăsături.....	72
55. Limitele exercitării dreptului de proprietate publică	73
56. Modurile de dobândire a dreptului de proprietate publică.....	74

57. Drepturile reale aferente dreptului de proprietate publică.....	74
58. Dreptul de administrare	74
59. Dreptul de concesiune	74
60. Dreptul de folosință cu titlu gratuit.....	75
61. Încetarea dreptului de proprietate publică	75
62. Obligațiile civile. Definiție, izvoare	75
63. Clasificarea obligațiilor civile	76
64. Stingerea obligațiilor	78
65. Plata	78
66. Compensația	80
67. Darea în plată.....	81
68. Confuziunea.....	81
69. Remiterea de datorie.....	82
70. Imposibilitatea fortuită de executare	82
71. Obiectul raportului juridic. Bunurile	82
72. Aspecte introductive	82
73. Definiție. Concept.....	83
74. Clasificarea bunurilor	83
CAPITOLUL 5. PATRIMONIUL ȘI ADMINISTRAREA ACESTUIA	89
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de patrimoniu. Trăsăturile patrimoniului.....</i>	<i>89</i>
75. Personalitatea patrimoniului	89
76. Unicitatea patrimoniului	90
77. Patrimoniul este o universalitate juridică (de drept).....	90
<i>Secțiunea 2. Funcțiile patrimoniului</i>	<i>91</i>
78. Gajul general al creditorilor chirografari.....	91
79. Subrogația reală universală și cu titlu universal	92
80. Transmisiunea universală sau cu titlu universal	93
<i>Secțiunea 3. Divizibilitatea patrimoniului. Patrimoniul de afectațiune</i>	<i>93</i>
<i>Secțiunea 4. Garantarea obligațiilor.....</i>	<i>95</i>
81. Fideiusiunea. Noțiune	96
82. Condiții de validitate ale contractului de fideiusiune	97
83. Formele fideiusiunii.....	97
84. Efectele fideiusiunii.....	97
85. Efecte între creditor și fideiusor	97
86. Efectele între debitor și fideiusor.....	98
87. Efectele între fideiusori	98
88. Încetarea fideiusiunii	98
89. Gajul. Noțiune	99
90. Formalități de publicitate.....	99
91. Efectele gajului.....	100
92. Stingerea gajului.....	100
93. Ipoteca. Noțiune	100
94. Condiții de fond și de formă ale ipotecilor	101
95. Categoriile de ipoteci.....	102

96. Publicitatea ipotecii	103
97. Efectele ipotecii	103
98. Stingerea ipotecii	104
CAPITOLUL 6. TEORIA ACTULUI JURIDIC.....	105
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Accepțiuni. Clasificare</i>	<i>105</i>
99. Clasificarea actelor juridice	106
<i>Secțiunea 2. Condiții de valabilitate ale actului juridic</i>	<i>113</i>
100. Condițiile de fond, esențiale pentru valabilitatea actului juridic	114
101. Capacitatea de a contracta	114
102. Consimțământul părților	115
103. Condițiile consimțământului.....	115
104. Viciile de consimțământ. Eroarea. Noțiune. Regim juridic.....	116
105. Eroarea de drept.....	118
106. Dolul. Noțiune. Regim juridic	119
107. Sancțiuni	120
108. Violența. Noțiune. Regim juridic	120
109. Sancțiuni	122
110. Leziunea. Noțiune. Regim juridic.....	122
111. Sancțiuni	123
112. Obiectul actului juridic	123
113. Sancțiuni	124
114. Cauza actului juridic	125
115. Sancțiunea lipsei cauzei.....	125
116. Condițiile de formă ale actului juridic	125
<i>Secțiunea 3. Aspecte privind formarea contractului. Încheierea contractului.....</i>	<i>127</i>
117. Oferta de a contracta și acceptarea acesteia.....	128
118. Acceptarea ofertei.....	129
119. Momentul și locul încheierii contractului.....	130
<i>Secțiunea 4. Efectele actului juridic. Principii.....</i>	<i>131</i>
120. Principiile efectelor actelor juridice.....	132
121. Principiul forței obligatorii a actului juridic	132
122. Teoria imprevizunii	133
123. Principiul irevocabilității actului juridic	134
124. Principiul relativității efectelor actului juridic.....	135
125. Stipulația pentru altul (art. 1284-1288 C. civ.). Noțiune	135
126. Regim juridic	135
127. Simulația (art. 1289-1294 C. civ.). Noțiune	136
128. Regim juridic	136
<i>Secțiunea 5. Nulitatea actului juridic. Noțiune. Definiție</i>	<i>137</i>
129. Definiție.....	137
130. Categoriile de nulități și regimul lor juridic	137
131. Efectele nulității actului juridic	138
132. Remedierea nulității actului juridic	139
133. Refacerea actului juridic nul.....	139

134. Conversiunea actului nul	139
135. Validarea actului nul.....	139
<i>Secțiunea 6. Modificarea actului juridic</i>	<i>140</i>
<i>Secțiunea 7. Încetarea actului juridic.....</i>	<i>140</i>
CAPITOLUL 7. FAPTELE JURIDICE	142
<i>Secțiunea 1. Noțiune</i>	<i>142</i>
<i>Secțiunea 2. Faptul juridic licit ca izvor de obligații. Gestiunea de afaceri (art. 1330-1340 C. civ.). Noțiune.....</i>	<i>142</i>
136. Regim juridic. Relațiile dintre părți.....	143
137. Plata nedatorată (art. 1341-1344 C. civ.). Noțiune	144
138. Regim juridic	144
139. Îmbogățirea fără just temei (art. 1345-1348 C. civ.). Noțiune.....	144
140. Regim juridic	145
CAPITOLUL 8. PRESCRIȚIA EXTINCTIVĂ.....	146
<i>Secțiunea 1. Noțiune</i>	<i>146</i>
141. Clarificări conceptuale.....	147
142. Ce este dreptul material la acțiune?.....	147
143. Titularul dreptului pierde însuși dreptul în urma intervenirii prescripției extinctive?.....	147
144. Prin ce fel de norme juridice este reglementată prescripția extinctivă?	148
145. Importanța prescripției extinctive	148
<i>Secțiunea 2. Domeniul prescripției extinctive</i>	<i>149</i>
<i>Secțiunea 3. Termenele de prescripție extinctivă</i>	<i>150</i>
146. Clasificarea termenelor de prescripție	150
147. Termenul general de prescripție extinctivă.....	151
148. Termenele speciale de prescripție extinctivă.....	151
<i>Secțiunea 4. Cursul prescripției extinctive</i>	<i>152</i>
149. Suspendarea prescripției extinctive	154
150. Întreruperea prescripției extinctive	155
151. Repunerea în termenul de prescripție	156
152. Renunțarea la prescripție	157

PARTEA A II-A

CAPITOLUL 1. NOȚIUNEA DE PROFESIONIST. PROFESIONISTUL PERSONĂ FIZICĂ	161
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de profesionist</i>	<i>161</i>
<i>Secțiunea 2. Statutul juridic al profesionistului</i>	<i>163</i>
1. Obligația de publicitate.....	163
2. Obligația de întocmire și deținere a anumitor registre.....	165
3. Alte obligații care țin de buna desfășurare a activității de profesionist.....	166
<i>Secțiunea 3. Incompatibilități. Decăderi. Interdicții. Licențe. Avize</i>	<i>167</i>
<i>Secțiunea 4. Persoana fizică profesionist. Aspecte generale.....</i>	<i>169</i>

4. Înregistrarea persoanei fizice profesionist.....	169
<i>Secțiunea 5. Regimul juridic al persoanelor fizice autorizate și întreprinderilor individuale.....</i>	<i>170</i>
5. Întreprinderea familială	172
6. Dispoziții speciale pentru studenți.....	174
CAPITOLUL 2. PROFESIONISTUL PERSOANĂ JURIDICĂ. SOCIETĂȚILE	175
<i>Secțiunea 6. Aspecte generale. Noțiunea de societate.....</i>	<i>175</i>
7. Societatea civilă vs. societățile reglementate de Legea nr. 31/1990 a societăților.	175
8. Alte categorii de persoane juridice în afară de societatea civilă și societățile reglementate de Legea nr. 31/1990, care au calitatea de participant la viața de afaceri.....	176
<i>Secțiunea 7. Reglementările Uniunii Europene în materia societăților.....</i>	<i>176</i>
<i>Secțiunea 8. Clasificarea societăților.....</i>	<i>178</i>
<i>Secțiunea 9. Aspecte generale referitoare la societățile reglementate de Legea nr. 31/1990. Constituirea societăților</i>	<i>179</i>
9. Actul constitutiv al societăților.....	179
10. Contractul de societate. Noțiune.....	180
11. Trăsăturile juridice ale contractului de societate	180
12. Condiții de fond și de formă ale contractului de societate. Condiții de fond.....	181
13. Capacitatea	181
14. Consimțământul.....	181
15. Obiectul contractului	182
16. Cauza contractului	182
17. <i>Affectio societatis</i>	182
18. Condițiile de formă.....	183
19. Conținutul actului constitutiv	183
<i>Secțiunea 10. Aporturile în societăți. Capitalul social.....</i>	<i>185</i>
20. Reguli privind aportul capitalului social la constituirea societății.....	186
21. Numărul de membri în societăți	187
22. Particularități ale societăților de capitaluri constituite prin subscripție publică.	187
23. Înmatricularea societăților	190
24. Obligațiile de identificare a firmei în raport cu terții.....	190
<i>Secțiunea 11. Sediile secundare. Filiale. Sucursale. Agenții. Puncte de lucru</i>	<i>191</i>
<i>Secțiunea 12. Încetarea societăților</i>	<i>191</i>
25. Dizolvarea societăților.....	192
26. Fuziunea și divizarea societăților. Noțiune.....	194
27. Regim juridic	195
28. Proiectul de fuziune sau divizare.....	196
29. Efectele fuziunii și divizării.....	198
30. Consecințele fuziunii și divizării	198

<i>Secțiunea 13. Reguli specifice aplicabile fiecărei societăți reglementate de Legea nr. 31/1990. Funcționarea societăților</i>	199
31. Funcționarea societăților de persoane.....	200
32. Funcționarea societăților de capitaluri. Adunările generale	201
33. Adunarea generală ordinară.....	202
34. Adunarea generală extraordinară.....	202
35. Aspecte procedurale	203
36. Administrarea societăților de capitaluri.....	205
37. Sistemul unitar. Consiliul de administrație.....	206
38. Funcționarea Consiliului de administrație	207
39. Atribuțiile Consiliului de administrație	208
40. Directorii în cadrul Consiliului de administrație	209
41. Obligații speciale pentru administratori.....	209
42. Sistemul dualist	210
43. Directoratul.....	210
44. Consiliul de supraveghere	211
45. Controlul gestiunii în societățile de capitaluri	212
46. Atribuțiile cenzorilor	213
47. Competență specială	213
48. Funcționarea societăților cu răspundere limitată	214
49. Conducerea societății.....	214
50. Administrarea societății.....	215
51. Controlul gestiunii	216
<i>Secțiunea 14. Capitalul social al societăților reglementate de Legea nr. 31/1990. Despre acțiuni. Noțiune și trăsături</i>	216
52. Categoriile de acțiuni.....	216
53. Conținutul acțiunilor.....	217
54. Transmiterea acțiunilor.....	218
55. Despre obligațiuni. Noțiune.....	218
56. Regim juridic	219
57. Părțile sociale. Noțiune. Regim juridic. Transmitere către terți	219
58. Părțile de interes	220
<i>Secțiunea 15. Modificarea societăților</i>	220
59. Reducerea sau majorarea capitalului social	221
60. Excluderea și retragerea asociațiilor	223
CAPITOLUL 3. ALTE CATEGORII SOCIETARE	224
<i>Secțiunea 16. Grupul European de Interes Economic (GEIE). Noțiune. Regim juridic</i>	224
<i>Secțiunea 17. Grupul de Interes Economic (GIE). Definiție. Aspecte generale</i>	226
61. Constituirea GIE	227
<i>Secțiunea 18. Funcționarea GIE</i>	228
62. Adunarea generală	228
63. Administratorii	229
<i>Secțiunea 19. Modificarea actului constitutiv</i>	230

<i>Secțiunea 20. Încetarea calității de membru. Excluderea și retragerea membrilor GIE</i>	230
64. Dizolvarea GIE.....	231

PARTEA A III-A

RELAȚII DE MUNCĂ ÎN MEDIUL DE AFACERI	235
<i>Secțiunea 1. Munca prin prisma diferitelor categorii de raporturi juridice</i>	235
<i>Secțiunea 2. Contractul individual de muncă</i>	235
1. Noțiuni	235
2. Trăsături juridice	235
3. Trăsături comune cu alte contracte:.....	236
4. Trăsături specifice contractului individual de muncă.....	236
5. Încheierea contractului individual de muncă.....	237
6. Informarea salariaților	237
7. Selecția personalului. Perioada de probă.....	238
8. Conținutul și executarea contractului individual de muncă.....	239
9. Partea legală (obligatorie) a contractului individual de muncă	241
10. Partea convențională (facultativă) a contractului individual de muncă	243
11. Clauza cu privire la formarea profesională.....	243
12. Clauza de neconcurență (art. 21-24).....	243
13. Clauza de mobilitate	244
14. Clauza de confidențialitate	244
15. Clauze specifice neprevăzute de Codul muncii.....	245
16. Modificarea și suspendarea contractului individual de muncă.....	245
17. Suspendarea contractului individual de muncă	246
18. Încetarea contractului individual de muncă.....	246
19. Încetarea de drept a contractului individual de muncă	246
20. Încetarea contractului individual de muncă, urmare a acordului părților la data stabilită de acestea.....	247
21. Încetarea contractului individual de muncă, urmare a voinței unilaterale a uneia dintre părți, în cazurile și în condițiile limitativ prevăzute de lege.	247
22. Demisia.....	247
23. Concedierea salariaților	248
24. Concedierea disciplinară [art. 61 lit. a) Codul muncii].....	249
25. Concedierea în cazul arestării preventive sau al arestării la domiciliu pentru o perioadă mai mare de 30 de zile [art. 61 lit. b) Codul muncii].....	249
26. Concedierea din motive medicale [art. 61 lit. c) Codul muncii].....	249
27. Concedierea pentru necorespondere profesională [art. 61 lit. b) Codul muncii].....	250
28. Concedierea individuală pentru motive care nu țin de persoana salariatului	250
29. Concedierea colectivă.....	251
30. Decizia de concediere.....	251
<i>Secțiunea 3. Izvoarele specifice Dreptului muncii</i>	252

31. Regulamentul de organizare și funcționare	252
32. Regulamentul intern	253
33. Contractul colectiv de muncă. Aspecte generale	254
34. Natura juridică a contractului colectiv de muncă	255
35. Este contractul colectiv de muncă obligatoriu?	255
36. Nivelurile la care se poate încheia contractul colectiv de muncă. Înregistrarea contractului	255
37. Conținutul contractului colectiv de muncă	256
38. Efectele contractelor colective de muncă	257
39. Durata contractului colectiv de muncă	258
40. Înțetarea contractelor colective de muncă.....	258
41. Instrucțiunile privind securitatea și sănătatea în muncă	258
<i>Secțiunea 4. Transferul de întreprindere</i>	<i>258</i>
ANEXE	
EXERCITII.....	261
REZOLVĂRI EXERCITII	272
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	275

Dr. Radu Ștefan PĂTRU

Dreptul afacerilor

***Teoria generală. Societățile. Relații de muncă
în mediul de afaceri***

Curs universitar

Universul Juridic
București
-2023-

Capitolul 1

Noțiuni introductive generale (noțiunea și rolul dreptului, poziția Dreptului afacerilor în sistemul de drept românesc)

Secțiunea 1

Aspecte introductive privind noțiunea de drept

Imperiul Roman a contribuit în mod fundamental la conturarea și dezvoltarea științei dreptului.

Ubi societas ibi jus, care înseamnă acolo unde este o societate este și drept, este un dicton celebru care configurează relația indisolubilă dintre societatea umană, organizată în stat și drept.

Statul reprezintă cea mai evoluată formă de organizare a ființelor umane. Până la apariția statului, oamenii erau organizați în triburi, ginți, și alte forme de asociere care nu se ridicau la complexitatea statului.

Regulile după care se conduceau aceste asocieri umane erau și ele rudimentare, constituind însă o formă embrionară a noțiunii de autoritate, stabilind relațiile dintre membrii acestor comunități.

Romanii au înnobilitat știința dreptului, asigurându-i originalitatea, conturându-i rolul în cadrul statului și emancipând dreptul de sub tutela religiei și a moralei.

Este reprezentativă în acest sens, definiția dreptului din perspectiva lui Ulpian, *juris praecepta sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere suum cuique tribuere*, respectiv, principiile dreptului sunt acestea: a trăi în mod onorabil, a nu vătăma pe altul, a da fiecăruia ce este al său.

Prin această ultimă parte a definiției, a da fiecăruia ce este al său, observăm o individualizare clară a dreptului în raport cu morala, prin întrezărirea noțiunii de dreptate, justiție.

Din perioada imperiului roman au rămas și alte definiții reprezentative ale științei dreptului. Astfel, Celsus, un renumit jurisconsult roman, definea dreptul ca fiind *ars boni et aequi*, adică arta binelui și a echității.

Justinian definea dreptul astfel: *Juris prudentia est divinarum atque humanarum rerum notitia, justis atque injustis Scientia*, adică știința dreptului sau jurisprudența este cunoașterea lucrurilor divine și umane, știința a ceea ce este drept și nedrept.

Dreptul are rolul de a organiza relațiile sociale din cadrul statului, asigurând o stare de echilibru între membrii societății.

Filosoful grec Aristotel, denumea această stare de echilibru la nivelul statului *autarhie*, echilibrul cetății, consecință a funcționării pârgھیilor sociale printr-o bună reglementare, fiind în strânsă legătură cu echilibrul interior al ființei umane¹.

Noțiunea de drept are mai multe accepțiuni, pe care le vom prezenta în cele ce urmează.

¹ Aristotel, *Politica*, Ed. Paideia, București, 2001.

1. Accepțiunile noțiunii de drept¹. Definiția dreptului. Rolul Dreptului afacerilor

Dreptul are mai multe accepțiuni: **obiectiv, pozitiv, subiectiv, ca știință socială, tehnică și artă.**

Dreptul obiectiv reprezintă totalitatea normelor juridice edictate de stat în decursul existenței sale prin organele competente.

Dreptul obiectiv se referă la toate actele normative, la lege în sens obiectiv.

Dreptul pozitiv reprezintă totalitatea normelor juridice în vigoare la un anumit moment într-un stat. Dreptul pozitiv se referă la dreptul valabil în prezent, în actualitate.

Dreptul subiectiv este posibilitatea, prerogativa unei persoane de a cere altuia să respecte o anumită conduită, respectiv să dea, să facă sau să nu facă, în caz de nerespectare, intervenind forța de constrângere a statului.

Se poate spune despre dreptul subiectiv că reprezintă accepțiunea comună a dreptului, cea mai des folosită în societate. Ne referim la drept în accepțiune subiectivă de fiecare dată când invocăm drepturile noastre.

Exemple de drept subiectiv: dreptul de proprietate, dreptul la vot etc. Din definiția prezentată, rezultă faptul că statul garantează dreptul subiectiv al fiecărui cetățean, de exemplu, dacă proprietarul este tulburat de către o persoană în exercitarea dreptului său, poate să îi ceară acestuia să părăsească proprietatea, în sens contrar, va interveni forța de constrângere a statului prin organele abilitate, care va garanta dreptul titularului.

Din perspectiva apartenenței la științele sociale, **dreptul este o știință social-umană**, studiind fenomenul juridic și relevanța sa în cadrul societății.

O altă accepțiune a noțiunii de drept este cea de **tehnică și artă**. Este o accepțiune deloc de neglijat în actualitate, cu atât mai mult cu cât, actele normative de multe ori nu mai îndeplinesc rolul pe care îl au, respectiv de a reglementa în mod corect și util relațiile sociale.

Dreptul presupune o tehnică în crearea actelor juridice, de redactare, exprimare etc. dar și o artă, în sensul de a reglementa în mod corespunzător relațiile sociale.

Atunci când legile sunt lacunare sau se contrazic una pe cealaltă, înseamnă că această accepțiune a dreptului nu este cunoscută și chiar înțeleasă de către cei care au rolul de a configura dreptul.

În sens juridic, dreptul a fost definit în doctrina de specialitate ca fiind un ansamblu de reguli publice de conduită, generale și abstracte, având ca fundament coeziunea grupului social și susceptibile, de regulă, de sancțiune, care, structurând ansamblul raporturilor intersubiective, asigură coexistența libertăților într-o societate organizată².

Cu privire la rolul dreptului în societate s-au afirmat următoarele: *dacă viața oamenilor nu ar fi veșnic dependentă de satisfacerea unor cerințe, dacă ea n-ar presupune urmărirea unor finalități, dacă nu ar fi rezumabilă la tendința de posesiune a*

¹ A se vedea: N. Popa, *Teoria generală a dreptului*, Ed. Actami, București, 1998, pp. 44-46; I. Dogaru, *Teoria generală a dreptului*, Ed. Europa, Craiova, 1996, pp. 5-10.

² D.C. Dănișor, I. Dogaru, G. Dănișor, *Teoria generală a dreptului*, ed. 2, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 35.

*unor valori și dacă în tendința aceasta nu s-ar putea isca rivalități și conflicte între oameni, Dreptul n-ar avea rațiunea de a fi*¹.

Dreptul poate fi înțeles și din perspectiva ramurilor de drept, cum sunt, de exemplu, Dreptul penal, Dreptul civil, Dreptul fiscal, Dreptul muncii etc.

Ramurile de drept au un obiect propriu de reglementare, metodă proprie și principii proprii, fiind circumscrise dreptului public sau dreptului privat, conform diviziunii clasice a dreptului.

Dreptul civil este ramura cea mai importantă în sfera dreptului privat, fiind numită dreptul comun în materia dreptului privat.

Dreptul afacerilor nu este o veritabilă ramură de drept, deoarece nu întrunește condițiile generale menționate mai sus, fiind o pluridisciplină juridică în care se regăsesc atât elemente de drept public cât și elemente de drept privat, care conturează cadrul legal specific activității de afaceri.

În doctrină, s-a apreciat că în esența sa, dreptul afacerilor se fundamentează pe dreptul comercial, preluând, utilizând și dezvoltând conceptele acestuia². Este o afirmație greșită, deoarece, dreptul afacerilor este o pluridisciplină juridică mult mai complexă, care după cum vom prezenta are elemente de Drept civil, Drept constituțional, Drept administrativ, Drept fiscal, Dreptul muncii, inclusiv elemente de Drept penal.

Nefiind o ramură de drept, această disciplină nu se studiază în facultățile de drept, ci numai în cele cu profil economic, reprezentând noțiunile fundamentale de drept explicate studenților viitori economiști.

Definim dreptul afacerilor astfel: ansamblul de norme generale de drept privat și norme speciale de drept privat și public aplicabile profesioniștilor comercianți persoane fizice autorizate și societăți comerciale, în activitatea lor de afaceri, respectiv de producție, administrare de bunuri sau de prestare de servicii a întreprinderilor cu scop lucrativ³.

¹ E. Speranția, *Introducere în filosofia dreptului*, Tipografia „Cartea Românească”, Cluj, 1946, p. 347.

² L.B. Lunțaru, *Dreptul afacerilor. Note de curs*, Ed. Universul Juridic, București, 2022, p. 12.

³ C. Leaua, *Dreptul afacerilor. Noțiuni generale de drept privat*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 7.